

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ VIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 15–16 березня 2018 року)

Суми
Сумський державний університет
2018

ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04 «Германські мови» / Сердюк Вікторія Миколаївна. – Харків, 1997. – 18 с.

4. Сердюк В. Н. Категориальний статус длительных и перфективных форм в английском языке / В. Н. Сердюк, Е. А. Ковтун // Методологічні проблеми сучасного перекладу: матеріали VIII Міжнародної науково-методичної конференції, 23-25 січня 2009 року. — Суми : СумДУ, 2009. — С. 111-114.

КОНТАМІНАЦІЯ ЯК ЧАСТИНА ПРОЦЕСУ НЕОЛОГІЗАЦІЇ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Николаєнко К. М.

Вашист К. М.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Медвідь О. М.

Контамінанти, або їх ще називають слова-портмоне, слова-злитки, слова-бленди, телескопічні слова, стають відомими в англійській мові ще з середини XIX століття. Оскільки контамінанти є втіленням індивідуальних поглядів і лінгвокреативних здібностей автора, а також обумовлені актуальністю контексту, більшість з них зберігають оказіональний характер [2].

Традиційно прийнято розділяти контамінанти на обмовки і ті, що були створені навмисно. Можна припустити, що перші контамінанти виникли в наслідок випадкової обмовки, яка могла здатися кумедною і згодом закріпитися як вдала гра слів. Єдиним формальним критерієм, що дозволяє з великим ступенем достовірності визначити, що контамінант – не обмовка, є склад контамінанту: психофізіологічні дослідження показують, що контамінована обмовка не може складатися з компонентів трьох різних слів [3, с.731], іншими словами, контамінант, який виник з трьох слів-основ, створений в особливих комунікативних цілях і апріорі не є обмовкою.

До сих пір залишається дискусійним питання про продуктивність контамінації як словотворчої моделі. На її користь говорить та обставина, що контамінанти можуть служити основою формування інших слів, як правило, дериватів, наприклад: *to infinitply* (*infinite + multiply*) + *-ment* – *infinitplyment*; *to jazzercise* (*jazz + to*

exercise) + *-er* – *jazzerciser*; *to mnemorize* (*mnemonic* + *to memorize*) + *-ation* – *mnemorization*; *to producticrastinate* (*productive* + *to procrastinate*) + *-ation* – *producticrastination*.

Для вирішення питання щодо ономасіологічного базису і ознаки контамінованого утворення існує як чисто формальні, так і концептуально-сміслові критерії, проте, взяті поза контекстом контамінанти виявляють значну складність у встановленні їх базису і ознаки [4, с.73]. Формальною ознакою визначення базису є розташування компонентів в контамінантах: часто базисним елементом є другий/останній мотивуючий компонент контамінанта.

Ще одним критерієм є акцентно-складова структура контамінанта: імовірно, базисом є те слово, яке збігається з контамінантом за кількістю складів і по наголосу. Визначимо базис і ознаку в контамінанті *shamateur*. Очевидно, що базисом є другий компонент контамінанта – *amateur*, тому що *shamateur* збігається з ним по фонетичному і по складовому складу і тому, що *sham* виступає в якості означення (залежного компонента) в словосполученні *sham amateur*.

Деякі дослідники пропонують розмежовувати причини утворення контамінантів на лінгвістичні та екстралінгвістичні. До лінгвістичних відносяться синтагматичні контамінанти, виникнення яких обумовлено принципом економії. Так, Ю. П. Ермоленко відносить до лінгвістичних факторів наступні:

- 1) стереотипність синтаксичних конструкцій;
- 2) наявність в англійській мові великої кількості атрибутивних сполучень;
- 3) фонетична подібність окремих елементів мотивуючих слів;
- 4) аналогія [1, с.102].

Такі гібридні утворення, як контамінанти, є лінгвістичними відповідниками нових понять, предметів, явищ реальної дійсності, що поєднують у собі риси декількох елементів. Завдяки своїй влучності, інформаційній компресії та простоті утворення контаміновані одиниці широко вживаються у всіх сферах життя англійського суспільства.

1. Ермоленко Ю. П. Номинативные модели формирования новых слов методом стяжения в современном английском языке : дис. ... канд. филол. Наук / Ю. П. Ермоленко – М., 2007. – 296 с.

2. Медвідь О. М. Телескопія як спосіб утворення неологізмів (на матеріалі сучасних англійських онлайн – видань ЗМІ). [Електронний

ресурс] / О. М. Медвідь, А. Є. Петухова, К. М. Вашист // Філологічні трактати. – 2016. – Т.8, №1. – С. 39–45. – Режим доступу: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/44524/1/medvid_teleskop_iiia.pdf/

3. Cannon G. Blends in English word-formation / G. Cannon // Linguistics – An Interdisciplinary Journal of the Language Sciences 24 (4), 1986. – P. 725-753

4. Cullen R. The Little Niptionary / R. Cullen – N.-Y. : Peter Pauper Press, 2007. – 145 p.

ДИВЕРГЕНЦІЯ ТА КОНВЕРГЕНЦІЯ НА МАТЕРІАЛІ ЛАКУНІКОНУ

Однорал О. А.

(Сумський державний університет)

Анохін Ю. Л. (ДП «Укрметрстандарт», м. Київ)

Науковий керівник – д-р філол. наук, професор Швачко С. О.

Усі мови мають складну історію. Упродовж довгих років вони розпадалися на діалекти та нові самостійні мови, асимілювалися та зрощувалися одна з одною. Ці процеси еволюції мов називаються конвергенція та дивергенція.

Німецький мовознавець П. Ауер описав поняття конвергенції, як доцентровий процес, «який виникає при спільному проживанні носіїв різних мов і діалектів на одній території, при їхньому входженні в одне і те ж державне утворення, тривалих і інтенсивних контактах» [3]. Лінгвіст вказав, що конвергенція може об'єднувати як родинні, так і неспоріднені мови або діалекти однієї мови і призводить до лексичних запозичень, структурної перебудови фонологічних, морфологічних і синтаксичних систем.

П. Ауер зазначив, що «поняття дивергенції зазвичай відносять до процесів відцентрового розвитку споріднених мов і діалектів однієї мови» [3]. Причинами цього напрямку розвитку він назвав соціально-історичні, географічні умови, наприклад, географічне відокремлення споріднених етносів (або різних частин одного етносу). Це дозволяє діалектам та мовам розвиватися окремо, відповідно до своїх власних картин світу, і, таким чином, віддалятися один від одного. У процесі